

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrske dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za ožanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se ožanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se bla govilo pošiljati naročnine, reklamacije, ožanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Národna Tiskarna“ telefon št. 85.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim bo potekla konec meseca naročnina, prosimo, da jo ob pravem času ponovno, da pošiljanje ne preneha in da dobé vse številke.

Ker se je naročnina vsled odprave koleka nekoliko znižala, velja sedaj

„SLOVENSKI NAROD“

za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Vse leto K 22.— | Četrta leta . . . K 5-50
Pol leta „ 11.— | En mesec . . . „ 1-90
Za pošiljanje na dom se računa za vse leto K 2.—.

S pošiljanjem po pošti velja:

Vse leto K 25.— | Četrta leta . . . K 6-50
Pol leta „ 13.— | En mesec . . . „ 2-30

Naročba se lahko z vsakim dnevom, a hkratu se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne oziramo na dotično naročilo.

List se ustavlja 10. dan po potekli naročnini brez ozira vsakemu, kdor ne vpošlje iste ob pravem času.

Upravnništvo „Slovenskega Naroda“.

Polovičarstvo.

V naši državi vladajo v vsakem oziru prav posebne, izjemne razmere. Imamo konstitucionalizem, ki je še veliko slabši od očitnega absolutizma, imamo svojo posebno taktiko, katere izbornost se je izkazala pri Solferinu in pri Kraljevem Gradcu, in končno imamo tudi svojo posebno metodo, po kateri se rešujejo najvažnejše javne zadeve.

Ta metoda polovičarstva je vzrok, da tiči naša država še globoko v srednjem veku, in da si kar ne moremo izvojevati modernih razmer, kakor so zavladale v drugih državah. To opazujemo tudi sedaj, ko se vlada pripravlja na novo pravno akcijo. Tudi to pot se vidi, da vlada ne misli na rešitev celega narodnostnega problema, te kardinalne zadeve, od katere je odvisna notranja moč monarhije in njen zunanji ugled in upliv, nego da hoče zopet le doseči parcijalno spravo, samo spravo mej Čehi in mej Nemci, da pa ne misli na

rešitev tega vprašanja v slovenskih in hrvatskih deželah ter v Galiciji.

Ta vladna dispozicija nas je navdajala s skrbjo, ker vemo, da bi Slovenci in Hrvatje iz svoje moči le sila težko zopet sprožili narodnostno vprašanje, ako se mej Čehi in mej Nemci doseže porazumljenje. In ta naša skrb se je podvojila, ko smo videli, da v novem ministertvu, kjer imajo nemški klerikalci dva, Čehi in Nemci pa po jednega zaupnika, veliki klub „Slovenska krščansko narodna zveza“ nima nobenega zastopnika. Bali smo se, da se bodo Čehi ravnali po vzgledu slovenskih in hrvatskih poslancev ter nas pustili v tem kritičnem trenutku tako na cedilu, kakor so naši poslanci v najtežavnejši uri, v času češke obstrukcije, pustili zastopnike iz Češke in Moravske.

Nekoliko te skrbi nam je vzel sklep izvrševalnega odbora mladočeške stranke, kateri pravi, da naj se jezikovno vprašanje ne reši samo za Češko in Moravsko, nego sploh za vse jezikovno mešane dežele.

Ako se postavi češki klub na to stališče, in ako na njem tudi vztraja, potem smemo upati, da se vsaj pri predstojedih konferencah ne preide preko Slovencev in Hrvatov na dnevni red. Stvar je odvisna zgolj in jedino od čeških poslancev. Ako oni ne odnehajo od principijalnega stališča, da je jezikovno vprašanje dognati za vse jezikovno mešana kraljestva in dežele in zahtevajo priznanje tega stališča, predno se lotijo posameznosti, potem mora to načelo zmagati, drugače pa ne.

Prostovoljno se vlada pač ne bo udala, saj je ministrski predsednik Körber rekel dr. Ferjanciču, da ostane rešitev jezikovnega vprašanja v slovenskih in hrvatskih deželah „einem späteren Zeitpunkt vorbehalten“. Körber misli tudi, da je najboljša metoda psu prikrajšati rep, ako se mu polagoma, košček za koščkom odstriže rep, ne nakrat in po tej tradicionalni avstrijski metodi hoče rešiti tudi jezikovno vprašanje. Pri tem pa pozablja, da utegne tudi za jug kdaj obveljati, kar je Beust

očital nemškemu liberalcem, da bi bili pred 20 leti lahko sklenili mir pod mnogo ugodnejšimi pogoji, kakor je to dandanes mogoče in da se utegne tudi na jugu še bridko maščevati avstrijsko polovičarstvo.

Imenovanje sodiščnih uradnikov za južno Štajersko.

(Dopis z južnega Štajerskega.)

Dopisnik od Drave pripoveduje v članku, „Kdo je prizadet“ v „Slovenskem Narodu“ od pretekega petka: „Slovenski juristi morajo na Kranjsko . . . V Ptuiju je izpraznjenih več mest adjunktov. Ta se ne razpišejo, ker jih dobijo le nemški juristi brez razpisa, — slovenskim kompetentom pa se prihrani stroški brezuspešnih prošenj!“

Menda bo to res nekaj princip! Z nemškimi uradniki hočejo napolniti vsa mesta na Spodnjem Štajerskem.

Samo pogledimo, kako se postopa.

Bivši sodiščni pristav na Laškem, Wagner imenovan je bil sodnikom za Šmarje in sicer že davno. Za Laško pa se do danes še ni imenoval nov pristav. Da, še mesto se ni razpisalo.

Zakaj ne?

To mesto je — kakor čujemo — predestinirano za nekega nemškega avskultanta v Celju? —

Ali ta nemški avskultant še nima dovolj sodiščne prakse in vsled tega še tudi ne sodiščnega izpita. Ker pa je mesto, kakor rečeno predestinirano ravno za tega avskultanta, in ker je na drugi strani tudi ravno ta avskultant predestiniran ravno za mesto sodiščnega pristava na Laškem, se imenovanje ne izvrši, dokler ne bo imel ta avskultant sodiščni izpit!

Je sicer v Celju avskultant, ki ima že tudi sodiščni izpit že precej časa; drug izpitan avskultant opravlja celo službo sodiščnega pristava na Laškem, ali ta avskultanta imata madež „indelebilis“, da sta prišla na svet v slovenski hiši. — Onadva toraj nista sposobna za mesto so-

diščnega pristava na Laškem, ampak sta predestinirana, za kak od železnic in sveta oddaljen kot na Kranjskem.

Sedaj se bo baje spet kmalo sešel državni zbor. Kaj ko bi naši državni poslanci malo bili radovedni ter novega pravosodnega ministra kaj povprašali, ali bo on tudi postopal glede imenovanja sodiščnih uradnikov za Spodnje Štajersko po diktatih iz Gradca?

O baronu Spens-Bodensu pravijo, da se je na Moravskem še kaj pravično obnašal tudi Čehom nasproti. Na vsak način ni v tisti tesni dotiki z zagrizenimi graškimi krogi, in tako bi vendar upati bilo, da bo graške spletke vedel z višjega stališča presojati in jih tudi pregledati.

Nekaj cerkvene zgodovine*

V.

Karol Veliki je tudi nas Slovence trdno zvezal z Nemci in nam dal nemško fevdalno gospodarsko organizacijo. Njegove dedščine pa ni bil nobeden njegovih sinov v stanu vzdržati. V njegovem času in pozneje postanejo mnih in posebno Benediktinci v zapadni cerkvi merodajni. Karol jih je silil, da so mu pomagali organizirati agrikulturno delo, snovati šole ter vzdrževati bolnišnice v samostanih. S tem delom so dobili ti mnih zaslug za vso omiko Evrope. Ko so ročno delo popustili, gojili so vedo, ohranili nam kolikor toliko grške in rimske literature. V samostanih so negovali rokodelstvo in pozneje tudi manufakturno delo. A vse to je tudi drugi posvetni fevdalizem gojil in moral gojiti. To vse je klilo iz kmetškega gospodarstva. Tudi največji organizatorični talent Karola Velikega ni sam iznašel zakonov razvoja gospodarstva; podali so se ti, ko se je kmetško delo začelo in naravno razvijalo. Germani so si z mečem iskali zadoščevanje za žalitve. Cerkev ni mogla te šege odpraviti. Postavila je na mesto meča plačila odpustkov v korist cerkve. Tudi poste je spreminjala v darove v denarji.

V teh časih nastal je kralj po „božji

LISTEK.

Aškerc med tujci.

Še nedavno je po starem receptu naših severnih sosedov, da mi borni Slovenci nimamo niti jezika niti slovstva, pisala danajska „Fackel“, govore o celjskih izgrelih, za katere je dala tudi na nemškem par zasluženih pljusk: dass die Slovenen, heute noch ohne eigene Literatur, vorläufig keinen Anspruch haben, sich eine Nation zu nennen, liegt auf der Hand. In vendar je „Fackel“ kolikor toliko resnicoluben list. Odkod torej to? — Ljudje, ki pišejo tako prezirljivo o nas, delajo to ali iz zlobnosti — potem jih moramo pustiti — ali pa iz — nevednosti! Koliko jih je, ki pišejo apodiktične trditve o nas, ki pa nimajo niti pojma o našem jeziku še manj pa o slovstvu! Takim napetim puhloglavcem moramo sami zamašiti usta, da ne bodo mogli občinstvu natvezati lažij.

Za našo literaturo, koje jezik nima svetovne veljave, se ne morejo zanimati mase tujih narodov, in zato je veljava našega slovstva, seveda poleg domačih talentov, odvisna tudi od tistih prijateljev literature, ki posredujejo med domačim jezikom in tujci. Žal, da se je na to stran

obračalo doslej premalo skrbi; ako hočemo domačim proizvodom priboriti nekaj ugleda tudi pri tujcih, skrbeti bomo morali sami za to.

Tako zaslugi si je pridobil gosp. dr. Gojmir Krek s svojo brošuro „Anton Aškerc.“*) Gospod Krek, v katerem tiči brezdvomno dober kos poeta, in kateremu je bivanje med Nemci dalo veliko oblast, čez nemščino, je poskusil v zares krasnem, poetičnem jeziku podati sliko našega pesnika.

Koj v početku svoje zanimive knjižice razvija Krek konflikt, ki je moral nastati v Aškercu, ko je duhovnik, torej član tistega stanu, ki žal še vedno po ogromni večini, seveda s častnimi izjemami — služi nazadnjaštvu, ki presoja vse samo s cerkvenega stališča in hoče v to svoje obzorje vkovati vso človeško družbo, krenil na poetično polje, na katerem ga vsi dobro poznamo. Aškerceva trdna narava, ki se ni dala terorizirati niti z denunciacijami, je srečno premagala ta konflikt in mesto da bi se uklonil, je odločno storil konec svoji tragikomediji, ko se ni mogel več strinjati z nazori in nauki, ki bi jih moral označevati.

* Dr. Gojmir Krek: Anton Aškerc, Studie mit Übersetzungen. Laibach, Schwentner 1900.

Nesrečna in neumestna pa je primera s cesarjem Viljemom, o katerem pač svet ve, da je sicer vnet za napredek, da pa je hkratu še tako srednjeveško prepričan o božjem poslanstvu svojega cesarjevanja, da se trdno drži načela: voluntas regis, lex populi!

Aškerčevi prvenci res kažejo, da je pisal tudi on še pod starim vplivom, ki je postal nekak tradicionalen, a že v njih se zakreše tu in tam iskra, ki kaže, da se v Aškercu vname ogenj, ko dobi zraka in goriva. In to je dobil, ko je stopil na epična tla.

Res je, da si Aškerca-lirika ne moremo misliti tako velikega, nego epika, a tudi v lirskih pesmih se najde nekaj bisserov; kako lepi so na pr. „Poslednji žarki!“ Nepotrebno pa je, da se je Krek ocenjuje pesnika-epika drgnil ob liriko ter se tako zaničljivo izrazil o njej. Da, da, lirika je res prišla ob ves kredit, — a ob njega so jo spravili pesniki sami. Ali misli dr. Krek res, da je tako lahko reproducirati slike, ki nastanejo na občutljivi plošči pesnikove duše, ako je vplival nanjo zunanji svet. Jaz mislim, da je ta reprodukcija jako težka — zato je večina lirskih pesmi slaba, banalna, smešna! Le pravi lirik, kakoršen je sedaj Zupančič, ji je kos in more liriko privedi do ugleda.

Aškerčevo polje je torej epika! Tukaj je postal Aškerc tista individualno, od svojih prednikov in sodobnikov ločena umetniška prikazen, ki dela čast naši literaturi tudi napram tujcem. Dobro je dr. Krek označil Aškerca za pesnika, ki se s toplimi besedami in vročim srcem bori za pravico brezpravnih, ki tolaži zatirance in se bojuje zoper nasilnike; in oznanjuje humaniteto, ki naredi iz človeka res človeka, kakoršnega si je mislil stvarnik, ne da bi mu bilo treba hrepeneti še više, ter zametuje tisti ortodoksni fanatizem, ki zasleduje malenkosti pozabi velike resnice Kristove! Na delo kliče Aškerc, na delo, v katerem pozabimo tuge in bolesi, ki nam daje mirno vest, zadoščevanje in srečo; in z delom se bori za napredek in za svobodo misli in nazorov.

O Krekovi opazki, v kateri se spominja dr. Lampetovega očitka, da ima Anton Aškerc bolj praktično nego umetniško tendenco: „More matter, with less art“, bi se dalo v nekem oziru govoriti. Nehoté se človeku, čitajočemu Aškerčeve poezije, uriva misel: Kje nehuje poezija in kje se začneja doktrinarstvo? No, Aškercu na čast se mora priznati, da ni prekoračil meje, da je ostal umetnik ter dal tudi snovem, ki bi sicer sodile na kateder, tako obliko, ki ustreza umetniškim zahtevam.

milosti". Kralji so se dali v cerkvi pri nastopu maziliti. S tem so pridobili blagoslov cerkve in so potem reprezentovali po Bogu postavljeno višjo oblast, kateri se je imel vsaki Bogu na ljubo pokoriti. Vkljub temu maziljenju, ki je tudi kraljem dajalo dolžnosti napram podložnikom, so kralji ravnali proti cerkvi in podložnikom, spoljubno kakor se jim je hotelo, in ne zmeraj lepo. Maziljenje je le nekaka idealna stran.

V času Karola in njegovih naslednikov izgine suženstvo. Torej 800 let je cerkev v Evropi trpela suženjstvo. Ali ta odprava ni zaslug cerkve. German je v teh časih živel priprosto. Ni rabil dosti slug. Potem je German imel drug pojem o časti, kakor Grk in Rimljan. Suženj mu ni smel streei, to je bilo poniževalno za človeka. Ko je fevdalitet se dobro razvila, izginila je ta čast in nemški plemenitaš išče vrstnika glede surovosti proti tlakarjem. Ali tlakarje je poznal že prvi začetek rednega dela Germanov. Bili so to podjarmljeni ljudje, vezani na zemljišče, katero so za svoje gospode morali obdelavati. Tekom devetega stoletja se razvije tlakar, inilejša oblika odvisnega delavca, ki ostane potem še dolga stoletja na verigi priklenjen, dokler ga francoska prekucija koncem 18 stoletja ne oprosti; pri nas v Avstriji seveda šele 50 let pozneje. Ti tlakarji so se v srednjem veku tudi prodajali. Cerkevni fevdalci olepšavajo to početje, češ, da so se le pravice prodajale, ki jih je imel fevdalni gospodar na delo tlakarja, kar je naposled jedno in isto. Nižji sloji nimajo cerkvi dosti zahvaliti za svojo oprostitev. Naravno. Cerkev je bila fevdalet in ljubosumna na svoje pravice. „Tale emancipacije ni povzročil ne ta, ne oni mogočnej, ona je imela svoj izvor v teh podjarmljenih samih, ki so se organizirali, in si s časom pridobili priznanje in pravo do življenja“.

Na velikih posestvih kraljev, knezov, škofov, opatov bilo je veliko gospodarstvo, ki je doma vse pridelalo. Tu so nastali rokodelci, ki so pod vodstvom kakega mojstra delali. Iz teh so pozneje nastale rokodelske zadruge v mestih. Iz teh zadrug so nastali boritelji za občno človeško slobodo. Teh boriteljev niso izgojili ne fevdalno gospodarstvo, ne cerkev in ne mnih. Nobeden fevdalec ni mislil na to, da si v rokodelcu ali meščanu izgoji najhujšega sovražnika. Zadavili bi bili rajše vse in še dlje v kože se oblačili in živeli brez srajc in družega, kar je rokodelce pripravljalo. (Poslušali nismo g. Evg. Lampetovih predavanj o srednjeveškem gospodarstvu in jih tudi ne kje brali, pa g. Lampe je menda strašno glorio pel katoliškemu duhovniku srednjega veka.)

Do Karola Velikega je bilo odrajanje desetine cerkvi dar ljubezni. Karol Veliki je spremenil to desetino v pravno dolžnost in cerkev je potem isto kot božjo zapoved proglasila.

Organizacija cerkve po Karolu ne trpi dolgo. Pride na to, kdo te klerike uzda. V 10. in 11. stoletju pride kraljeva oblast v Italiji, na Francoskem, na Nemškem ob vso moč in zdaj vladajo fevdalni gospodje sami. Cerkev, oziroma duhovniki so največji fevdalci. Kmalu najdemo škofo in opate v voj-

nah na konjih. „Fevdalni gospodje so svoje sinove in hčere v samostane spravljali kot višje osebe, spravljali so svoje sinove na škofove sedeže. S tem je prišla zopet ona razdivjanost in grešnost v cerkev, katere podoba je naravnost ostudna. Skrb za revne se pozabi, prišel je čas, v katerem sta duhovnik in plemenitaš tekmovala, kdo njiju bo hujše izsesoval svoje tlakarje“.

(Konec prih.)

V Ljubljani, 30. januarja Nemška narodna stranka

se tudi udeleži spravnih konferenc ter se je na včerajšnji seji na Dunaju sklenilo, da bodo zastopali stranko poslanci Prade, Schücker, Reininger za Češko in Chiari ter Kaniak za Moravsko. V seji je naznanil strankin predsednik, Kaiser, da je ministrski predsednik za trdno obljubil sklicati državni zbor še pred 20. februarjem. To se zgodi menda 19. februarja. Potemtakem se udeležé spravnih konferenc vse levičarske stranke izvzemši Wolf-Schönererjevo stranko in socialne demokrate.

Poljaki in Rusi.

V zadnji (4.) številki Podgornikovega lista „Slavisches Echo“ smo čitali zanimiv članek, ki se bavi z žalostno demonstracijo poljskih dijakov v Lvovu proti ruski vokalni kapeli Nadežde Slavjanskaje. 21. t. m. je prišlo 22 poljskih dijakov v maloruski „Narodni dom“, kjer je koncertirala imenovana svetovnoslavna kapela. Ko so Rusi začeli peti, so dijaki zagnali velik hrup, metali na pevce pesek, kostanj in jajca. V dvorani je nastala panika, nekateri so bežali, drugi so se ruvali z dijaki in miru ni bilo prej, da so vrgli razgrajče na ulico, kjer jih je sprejela policija. „Slavisches Echo“ pripominja: „To skrajno škandalozno pobalinstvo bi bilo brez pomena, ako bi ne bilo notorično, da ga je rodilo le slepo šovinistično sovraštvo Poljakov proti Rusom. In vendar je koncertiralo v Rusiji že toliko poljskih umetnikov, kakor Mierzwinski, Ziembicki, Koscalski in dr. S 300.000 rubljev podpira Rusija vsako leto veliko poljsko gledališče v Varšavi. Stotisoče rubljev žrtvuje ruska vlada za druge poljske odre in za izobrazbo poljskih umetnikov. V Rusiji in Peterburgu samem izhajajo poljski listi, ki so po vrednosti višji kakor gališki duševni produkti. V Varšavi je razstavljena vse leto panorama Palata in Popiela „Rok 1812.“, na kateri ruska armada nikakor ni lepo upodobljena, a vendar se ne izmisli noben Rus, da bi proti sliki demonstriral. Ali more tak šovinizem približati Poljake Rusiji in drugemu slovanskemu svetu ter izboljšati položaj splošno zatiranega naroda? Ali more trenotna iluzorna moč 2½ milijona Poljakov v Avstriji zagotoviti boljšo bodočnost Poljakov v Prusiji in Rusiji, ako se vedejo Poljaki do svojih najbližnjih slovanskih bratov, do Rusov tako nejalno?“ Hvala Bogu, da večina poljskih časopisov take demonstracije ostro obsoja!

Volitve v francoski senat.

Ministrstvo Waldeck-Rousseau je dosleglo pri volitvah v senat veliko zmago. Izmej 97 novih senatorjev so jih, kolikor je

znano doslej, dobili republikanci 76. Antisemitje in nacionalisti so doživeli povsod hud poraz. Stranka generalov je pogorela na vseh bojiščih, le general Mercier je zmagal v Nantu, ki je glavni sedež royalistov. S tem je ovržena trditev klerikalcev, da sedanje ministrstvo nima v narodu zaslonbe, hkratu pa je izraženo vladi zaupanje, katero so ji hoteli klerikalni konservativci, na čelu jim monarhistični generali, spodkopati radi Dreyfusove in Derouled-Guerinove afere. Radikalni in socialistični časopisi so z izidom volitev jako zadovoljni, konservativni in nacionalistični listi pa se tolažijo za svoje mnogobrojne propade z izvolitvijo famoznega generala Mercierja, znanega najzagri zenejšega antisemita in protivnika revizijskega procesa v Rennesu.

Vojna v Južni Afriki.

Angleži so zbežali nazaj preko Tugele, za seboj pa so pustili 1500 mrtvih svojih vojakov. Mesto Ladysmith je prepuščeno svoji usodi, Warren in Buller morata skrbeti sedaj le za svojo kožo. Število ranjencev in ujetnikov še vedno ni znano, pa tudi o izgubah Burov ni nikakih poročil. Angleži v Londonu se bojé, da sta ujeti dve brigadi, namreč brigada jezdecev pod generalnim majorjem Earl of Dundonaldom in 4. infanterijska brigada generalnega majorja Lytteltona. O teh brigadah ni namreč ničesar slišati. Bitka pri Spionkopu je bila naravnost grozna. Z dveh hribov so streljali transvaalski Buri s topovi na Angleže in končno so jih začeli bombardirati še Buri iz države Oranje. To je zmago odločilo. Angleži so bežali dva dni preko Tugele in ščitil jih je pri tem kolikor toliko general Buller s svojim topničarstvom. Vtisk, katerega je napravila v Londonu vest o strašnem porazu Warrena, je nepopisen. Vse zahteva, da mora ministrstvo odstopiti in posameznim ministrom se prirejajo mačje podoknice. Razni listi zahtevajo, da se mora Buller odstaviti in pozivljajo Roberta in Kitchenerja, naj vendar že rešita čast ponižane domovine. Doslej sta ta dva imenitna stratega še vedno lepo na varnem — v Capstadtu, kar je docela nerazumljivo. Listi zahtevajo tudi, naj pošlje vojno ministrstvo še 50.000 mož v Južno Afriko, naj se pokliče k orožju vsa milica in čim največ prostovoljcev ter naj se pripravi bojna mornarica za vsak slučaj. Splošno mislijo neangleški listi, da bo Roberts opustil dosedanje taktiko ter začel novo vojno iz Kaplandije proti državi Oranje. Pri tej priliki se ironično spominjajo listi tistega herojskega dnevnega ukaza generala Bullerja na svojo armado pred bitko ob Spionkopu. „Nazaj ne gremo več!“ je pisal Buller vojakom, „naprej, le naprej mora biti naše geslo.“ No, burski topovi in burske puške imajo na Angleže večji vpliv kakor ukazi njihovih generalov. „Nazaj!“ so komandirali Buri in Angleži so bežali. Pravici na čast pa treba priznati, da so se branili bega junaško, toda zopet zaman. — Najnovejše brzojavke trdijo, da hoče general White prodreti skozi burske pozicije in preko Tugele k Bullerju, kar je blazno in docela nemožno.

Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko.

(Dalje.)

V. Prov. predsednik Ivan Baumgartner poroča, da je neki pekovski mojster naznanil c. kr. okrajnemu glavarstvu v K., da se mnogi gostilničarji v sodnem okraju K. pečajo s pečenjem kruha, kakor je po deželi navadno, in da zlasti ta kruh tudi čez ulico prodajajo, ne da bili v to upravičeni. Zbornica naj se izreče, če je ta navada, pri kateri se seveda ne gre za ono ročnost, ki je pri pekovskem obrtu potrebna, sme že pod vsakim pogojem smatrati za rokodelski obrt, in če niso gostilničarji že na podlagi pravice, izražene v § 16. lit. b. o. r., da smejo dajati v gostilni jedila, upravičeni tudi prodajati svoj kruh.

Odsek je uverjen, da so gostilničarji opravičeni peči kruh in ga svojim gostom prodajati, nikakor pa ne smejo pečenje kruha kot obrt izvrševati in svoj kruh, kakor peki, čez ulico prodajati. Odsek se pri tem sklicuje na ukaz ministrstva notranjih stvari z dne 26. decembra 1875., št. 18.699, glasom katerega smejo gostilničarji potrebni kruh za svoje goste sami peči, nikakor pa ne trgovati z njim. Gostilničarji pa na podlagi svoje v § 16. lit. b. o. r. izražene pravice, da smejo jedila gostom dajati, niso upravičeni kruh prodajati, ker bi s tem, če bi imeli to pravico, kršili pravice pekov in bi svoj kruh ne samo gostom, ampak tudi drugim ljudem prodajali.

Odsek torej nasvetuje: Zbornica naj v smislu tega poročila izreče svoje mnenje. — Predlog se sprejme.

VI. zbornični svetnik Josip Rebek poroča o obrtnih pravicah ključavničarjev. Ključavničar J. S. v R. prodaja šivalne stroje, kmetijske stroje in kolesa. Ces. kr. okrajno glavarstvo v R. vpraša zbornico za mnenje, če je omenjeni ključavničar v to upravičen.

Vsled razglašanja ministrstva notranjih stvari z dne 24. septembra 1889, št. 12.144 je obrtno popraviljanje šivalnih strojev rokodelski obrt, za katerega se mora imeti sposobnostno dokazilo ali za obrt mehanikarjev ali ključavničarjev, in da so oni obrtniki, kateri imajo za izvrševanje svojega obrta tako sposobnostno dokazilo, upravičeni popravljati šivalne stroje v svojem obrtu.

Kar velja tedaj glede poprav, mora tudi veljati glede sestavljanja šivalnih strojev in glede trgovine s istimi, ker sestavljati jih more le strojetvorec ali ključavničar, in se tega tedaj ne more smatrati za prestopok obrtne pravice, temveč i sestavljanje i trgovina z istimi po § 37. o. r. za dovoljeno.

Če je tedaj S. imel pravico trgovati s šivalnimi stroji, se lahko trdi, da je bil tudi upravičen za prodajanje koles, posebno z ozirom na to, da se kolesarstvo vedno bolj širi, in to tembolj, ker je izdelovanje koles glede na vso konstrukcijo, razven nekaterih postranskih sestavin, ključavničarsko delo.

Če se mora tudi pripoznati, da le redko izdelujejo ključavničarji kolesa, se vendar ne more dvomiti, da imajo ključavničarji pravico, da kolesa i popravljajo i izdelujejo, in držeč se načela glede šivalnih strojev tudi pravico, da trgujejo z njimi. Odsek pripomni, da se morajo te izjave c. kr. okrajnega glavarstva kot utemeljene smatrati in pridružujoč se jim povdarja še, da je J. S. tudi trgovec z železnino, zato predlaga: Zbornica se naj v svojem poročilu na c. kr. okrajno glavarstvo izjavi, da je ključavničar in trgovec z železnino J. S. upravičen prodajati šivalne in kmetijske stroje, kolesa itd.

Predlog se sprejme.

(Dalje prih.)

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 30. januarja.

— Državnozborna volitev na Gorškem. Pri včerajšnji ozji volitvi je zmagal grof Coronini, ker so zanj glasovali tudi Tonklijevi pristaši. Dobila sta grof Coronini 158, dr. Stanič 128 glasov, dočim je pri prvi volitvi dobil dr. Stanič 126, grof Coronini pa le 114 glasov, Dasi je torej dr. Stanič propadel, se nam vendar zdi uspeh, ki ga je dosegel, jako lep in velepomemben za vso prihodnost na Gorškem.

— Dr. Janez Evangelist Krek je svoj govor, ki ga je imel na zadnjem

Aškerc je realist, ne v zmislu „nemoralne moderne“, temveč v zmislu ruskega realizma, ki išče in vidi lepoto samo v prirodi in resnici, pa ne v vsaki resnici. Aškerc je krepka človeška narava, krepka v ljubezni do zatiranec, krepka pa tudi v srdu in sovraštvu do zatiralec! In čudno, za te zatiralce se zavzema dr. Krek, tu mu Aškerc ne ugaja! Ne vem, kaj je napotilo Kreka do tega, da zagovarja kronane glave, nasilnike in mogočnejše. Krek je dober patriot — dobro! — a radi tega že vendar ni bilo treba postaviti se v službo mogočnejšev ter zagovarjati Nerone in Kaligule! Res je, da so nas zgodovinarji učili marsikaj napačnega — glej nauke o toli hvalisani slovanski miroljubnosti! — a na posameznike Aškerc vendar ni meril, v splošnosti pa zopet ni hotel zadeti vseh temveč samo tiste, ki to zaslužijo. Moj Bog, pesnik ima vendar tudi posebno svobodo, pravico do hiperbol; v njem ni iskati gole historične resnice! Samo idejo vzame iz nje, oplete pa jo njegova fantazija, njegov duh! To je njegova nedotakljiva pravica!

Odločno pa moram ugovarjati Krekovemu mnenju, da Aškerc na tem polju ni originalen, da je večinoma „Epigone“, „Nachempfinder“!

Med drugimi stvarmi navaja Krek tudi „Katoliški obzornik“, ki je Aškercu očital, da je v svoji pesmi „Delavčeva pesem o premogu“ plagiral Italijanko Ado Negri. — Res je, snov je ista — a vprašal bi dotičnike, zakaj pa bi moral Aškerc prav od Ade Negri vzeti to snov? Ali se vam zdi res tako nemogoče, da se je Aškercu samemu rodila ta ideja? Pomislite vendar, da je Aškerc spisal to pesem v Škalah, kjer so pod njem napeljani rudniški hodniki, kakor kratorovi, in v njih je polno rudarjev; prav tam se je pripetila velika eksplozija, ki je zahtevala okoli 20 delavcev za žrtev. In Aškerc naj bi hodil k Adi Negri po snov! Pa pogledimo še vsebino. Ada Negri slika v celi pesmi požar v rudniku, pri Aškercu pa razvija rudar res lepe misli o premogu, in ko se s strahom spominja pretečenih nesreč, se ne more izogniti požaru. To pa vendar ni plagijat! — Moj odgovor ne velja toliko drju. Kreku, ki je — prepričan sem — bona fide izrekel svoje mnenje, kakor „Katoliškemu obzorniku“...

Krasno opisuje Krek Aškercovo ljubezen do trpinov (VI). O tem poglavju se ne da referirati, to se mora citati!

Omeniti pa se mi zdi vredno „Menekel“, ki ga je Krek napisal tisti naši ka-

toliški „Kritikastergilde“, ki mesari skoro vsak literarni proizvod, ako ni prišel iz „Katoliške Tiskarne“, ki obsoja vse, kar je v „Zvonu“ zato, ker je v „Zvonu“, in hvali vse, kar je v „Dom in Svetu“, ker je v „Dom in Svetu“, ki blati Tavčarjeve umotvore in ovisala Kalanove povesti... Prav je, da je osvetlil te kritike, „ki so sovražni vsakemu napredku do resnice v literaturi in umetnosti, ki ovirajo njen naravni razvoj, ki z biblijskimi citati, s trdimi dogmami in verskimi resnicami pobijajo priprosto nedolžne pesmice. To herostratsko delo, ki je tako navdušeno začel „Rimski Katolik“, „das literarisch-krittelnde, philosophistische, philoso ttistische Organ“, kakor ga imenuje Krek, nadaljuje z isto vnemo njegov potomec „Katoliški obzornik“. To bodo „corpora delicti“, ki nas bodo še v poznejšem času opravičevala, ako se bodo naši potomci čudili, da je nadarjeni slovenski narod duševno tako zaostajal za svojimi sodobniki.

Dr. Gojmir Krek pa naj ima zavest, da je s svojo „studijo“ mnogo koristil ugledu našega šolstva, in da so mu vsi hvaležni, katerim je na srdu veljava in blagor slovenske literature. Morda nam preskrbi, da vidimo kdaj celotno nemško izdajo našega pesnika?! Dr. Fr. Vidlo.

„slavnostnem zborovanju“ katoliškega političnega društva, priobčil v „Slovenca“.

„Slave“, ki jo uživa dr. Janez Evangelist, mu ta govor ne pomnoži. Vsak čitatelj se najprej vprašuje, kdaj da ga je dr. Janez Evangelist govoril, ali pred banketom, ali po banketu. Po vsebini se obče sodi, da po banketu, in ta sodba je toliko opravičenejša, ker je Krek hombastično povzdigoval kolosalne uspehe katoliškega političnega društva na polju socialne organizacije vsega slovenstva, v tem, ko se mu še do danes ni posrečilo, spreobrniti najodličnejše pravke katoliške stranke k svojemu nazorom, kar je v nekem svetlem trenutku v rajnkem „Glasniku“ sam priznal. V očigled temu dejstvu je bahanje z uspehi na polju socialne organizacije že več kakor smešno. Krek je to sam čutil in je vsled tega v svojem govoru samo otrobe vezal. Na mesto pametnih mislij, je svojim poslušalcem ponujal fraze, s kakršnimi navadno samo g. Gostinčar po gostilnah straši. Najbolj je njegovim poslušalcem ugajal dovtip o liberalcih. Krek je dejal, da je v razvoju njegove organizacije razločevati tri dobe: prvo, ko smo liberalci klerikalce prezirali, drugo, ko smo se jih zbal, tretjo, to je dobo steklih liberalcev. Omikan mož, ta dr. Janez Evang. Krek! Doslej smo poznali samo stekle pse, Krek pa pozna tudi stekle liberalce. Vzlic tej surovosti, ki kaže, kake manire ima ta profesor in poslanec, pa njegova razdelitev v razdobja ni srečna. Če bi bil hotel resnico povedati, bi bil moral reči, da smo liberalci njegova prizadevanja naprej podcenjevali, ko pa smo spoznali njihovo nevarnost, postavili smo se jim po robu tako odločno, da se danes vsa klerikalna stranka trese strahu, zlasti odkar je govorilo ljudstvo na občnem zboru kmetijske družbe. Pač pa se lahko v katoliški stranki konstatujejo tri dobe. Prva je ona po katoliškem skodu in do deželnozborskih volitev, ko je dr. Krek po vsi deželi oznanjal, da je narodna stranka mrtva; druga je ona, ko so klerikalci nastavili narodni stranki past sprave, da rešijo sebe popolne brezvpilnosti v deželi, in je dr. Krek oznanjal evangelij bratoljubja, tretja pa je sedanja, ko se je začelo v celi deželi dvigati ljudstvo proti klerikalizmu, ko se podirajo stebri klerikalne organizacije, in ko zmedeni filozof dr. Janez Evangelist Krek kar brenči same togote in v onemogli svoji jezici insultira naše somišljenike s „steklimi liberalci“. Kadar mine ta doba, tedaj pa bo dobe zgodovinar te dobe govoril le o liberalnih zmagovalcih in o uničenih klerikalcih, in če bo zgodovinar vesten, bo moral priznati, da je v celem tem boju igral dr. Janez Evangelist Krek najsmušenejšo ulogo, namreč ulogo predpustnega filozofa in politika.

— Lahi in jezikovno vprašanje. V nedeljo se je vršil v Trstu shod, katerega so se udeležili razni laški državni in dež. poslanci ter župani iz Primorske. Posvetovali so se o zahtevah laške stranke za slučaj, ako pride na dnevni red državnega zbora splošen jezikovni zakon, veljaven za vse kronovine. Sklepi tega shoda, katerega se je udeležilo 40 povablencev, so tajni. Čemu se varuje tajnost, saj ve vendar vsak otrok, kaj se bode zahtevalo, da mora namreč na Primorskem vse laško biti.

— Slovensko gledališče. Opozarjajoč na današnjo drugo predstavo velike Wagnerjeve opere „Večni mornar“ pripomnimo, da se dobivajo gledališki listi, na katerih je zadej tiskana vsebina opere, v trafiki g. Češarka in zvečer pri blagajnici ali pa tudi pri biljeterjih. Ker se je za dostojno scenično vprizoritev žrtvovalo precej, so pač nekoliko zvišane cene opravičene. — Na praznik (Svečnica), dne 2. februarja t. l. uprizori se četrtikrat v letošnji sezoni popoldanska, ljudska predstava, pri kateri se igra najbolj priljubljena domača igra s petjem „Rokovnjači“ ob izredno nizanih cenah in izven abonementa. Začetek te ljudske predstave je točno ob 1/4. uri popoldne. — V soboto, dne 3. februarja igra se zvečer ob 1/8. uri prvokrat v letošnji sezoni novo vprizorjeni in priučeni „Zapravljivec“. — V nedeljo, dne 4. februarja pa nastopi zopet prvokrat po daljšem prestanku operna pevka gđc. Nočmi, igra se ta dan priljubljena Smetanova opera „Prodana nevesta“. — Iz ozirov na plesno zabavo pevskega društva

„Ljubljana“ je začetek te predstave točno ob 1/4. uri zvečer.

— Akademija slovenske drame in opere, ki se bo vršila na korist penzijskemu fondu členov slovenskega gledališča 17. februarja v gorenjih prostorih „Narodnega doma“, obeta jako originalen in zanimiv vsopred. V sinočnji seji odbora so se izvolili odseki, katerih skrb bode, podatki z akademijo narodnemu občinstvu nekaj novega in čim najbolj zabavnega. Želeli je, da se tudi meščanstvo in rodoljubi na deželi zanimajo za to akademijo ter pripomorejo, da bo temelj, katerega položi akademija penzijskemu fondu, izdaten. Osobje drame in opere pač zasluži, da se začne s 1000. predstavo misliti tudi na bodočnost naših igralcev, ko bodo stari in onemogli!

— Odbor „Narodne čitalnice“ je v svoji zadnji seji sklenil, da priredi v veliki dvorani 31. januarja in 14. februarja jour-fixe s plesom, na pustno nedeljo, 25. februarja pa zaključni venček. Ker je 10. februarja venček trgovskega pevskega društva, na katerega se že danes opozarjajo člani, odpade čitalniški ples v veliki dvorani na dan 7. februarja, in se bo le na občno zahtevo plesalo v mali dvorani. Dasiravno je vreme neugodno, pričakujemo, da se častite dame ne bodo dale plašiti, in da bomo šteli jutri, v sredo dokaj več parov kakor zadnjič.

— Iz deželnega šolskega sveta. V zadnji seji so bili imenovani g. Alojzij Potočnik v Gribljah, g. Anton Kerže na Gori in gđc. Albina Golob v Semiču za definitivne na sedanjih svojih mestih, g. Fran Mlakar v Trebelnem pa je bil dodeljen v službovanje šoli v Št. Rupertu. V Špitaliču v kamniškem okraju se na mesto šole za silo ustanovi enorazrednica.

— Iz Tržiča prejeli smo glede občinskih volitev sledeče pojasnilo: Tukajšnji vse časti vredni rodoljubni tržani niso s posvetnimi volilci I. razreda stopili v noben dogovor. Kandidate jim je naznanil le neki gospod, nevolilec iz Ljubljane, ne vprašavši jih, če žele voliti občinske odbornike iz svoje sredine. V letošnji 7. številki „Slovenca“ pa se je v dopisu iz Tržiča, skovanem v Ljubljani, na skrajno žaljiv način žugalo slov. volilec I. razreda. To jih je tako ogorčilo, da so gospodom, ki imajo zvezo s „Slovenčevim“ uredništvom, izjavili, da se volitve ne morejo udeležiti, ako se to pretenje ne prekliče. Preklic pa je izostal. Vkljub temu pa bi posvetni slovenski volilci I. razreda volili svoje kandidate, ako bi bilo mogoče z njimi prodreti. To pa ni bilo mogoče. Od 9 slovenskih volilcev ležita 2 hudo bolna v postelji, katerima je bila udeležba pri volitvah nemogoča. Razmera glasov je bila tedaj: 7 slovenskih proti 8 nemškim. Ker je bilo pri volitvi vseh 8 nemških glasov zastopanih, hoteli so posvetni slovenski volilci svoje kandidate varovati propada in so volitev opustili. Napačna in neresnična je tedaj trditev, da bi bile volitve pri drugem postopanju slovenskih volilcev I. razreda ugodnejše izpadle.

— Južna železnica je končno vendar dovolila, da se ustanovi še to pomlad postajališče v Preserji pod Žalostno goro. Dokler bodo delali železni most čez Ljubljanico, bosta tu dva gospoda uradnika, a potem bo karte dajal čuvaj. Postajališče je že skoraj dodelano. Delavcev pri mostu je že čez 100, a 1. 2. jih pride še 150. Do 1. 4. mora biti že toliko zgotovljena podstava, da bodo lahko stavili že železnega.

— Iz Kamnika se nam piše: Dne 28. t. m. smo v toplicah zopet imeli priliko, izborni salonski orkester slišati. Koncert, pri katerem je prijazno sodelovalo tudi pevsko društvo „Lira“, bil je po odličnem občinstvu dobro obiskan ter se je vršil v prid bolniške blagajne vojaško-veteranskega društva v Kamniku. Vsem gospodom salonskega orkestra in pevskega društva gre pač najtoplejša zahvala, da se spominjajo tudi starih, onemoglih vojakov.

— Telefonska mreža je vsled snega mnogo trpela. Potrganih je bilo obilo žic. V kolikor je možno, se popravila nastala škoda. Vsega nakrat seveda ni možno storiti in bo občinstvo moralo že nekoliko potrpeti.

— I. društvo hišnih posestnikov v Ljubljani ima svoj redni občni zbor jutri v sredo dne 31. januarja ob 7. uri zvečer v vrtne salonu hotela pri „Maliču“, na kar se p. n. društveniki vljudno opozorijo.

— Društvo zdravnikov na Kranjskem razpisuje iz Löschnerjeve ustanove podpore vdovam in sirotam zdravnikov. Prošnje je vložiti do 10. februarja.

— Vrhniški vlak ni danes zjutraj privozil v Ljubljano. Sneg ga je pridržal doma.

— Obrtniki in trgovci, ki imajo v Beirutu trgovinske zveze, dobe v trgovski in obrtniški zbornici zelo važno nazn anilo.

— Glas iz občinstva. Dunajska cesta je od Figovca do mitnice tako nerodno nasuša, da otovorjen voz tam skoro ne more voziti, za druge vozove pa je vožnja precej nevarna.

— Popihala sta jo gimnazijca Fran Kokalj in Anton Rakovš iz Maribora. Morda sta jo vdarila k Burom.

— Prijet tat. Pekovskega vajenca Fr. Cenjaka, ki je svojemu mojstru g. Grandu v Vodmatu ukradel 430 kron in z njimi pobegnil, ujeli so orožniki v Mengšu in ga izročili sodišču.

— V Ameriko je hotel pobegniti neki fant iz Orehovca v okraju Rudolfovem, da bi se odtegnil vojaški dolžnosti. V Ljubljani ga je na kolodvoru ustavil policaj in aretiral.

— Tepež. Včeraj zvečer so se hlapci Ivane Treo na Marije Terezije cesti sprli in stepli tako, da so morali priti trije policaji jih mirit in krotiti.

— Sneg podsul je danes dopoldne na Starem trgu kuharico Ano Bregar. Poškodovana ni bila, pač pa ji je sneg zbil iz roke 5 kron in je potem le tri našla.

* Fanatičen antisemit. Neki Jos. Cejp je obdolžil židovskega trgovca Kohna v Nahodu, da je umoril svojo dekle Marijo Cervinko. S prisego je izjavil, da je videl, kako je izročil žid ponoči skozi svoje okno v vrečo zavito telo umorjene Cervinke neznanemu človeku. A še potem, ko so našli truplo v ondodnem potoku in se je doglalo, da je Cervinka radi nesrečne ljubezni sama skočila v vodo, je trdil Cejp, da je Kohn morilec. Seveda se je dokazalo, da je Cejp prisegal le iz fanatičnega sovraštva proti židom, in da je prav nesramno lagal. Antisemita so zaprli ter pride pred porotnike.

* Otroška ljubezen. Dne 27. t. m. je umrla na Dunaju 75letna Charlette T. vsled kapi. Naslednjega dne pa se je zastupila njena 46letna hči Ida. Zapustila je pismo, da brez matere ne more živeti. Že lani, ko je zadela njeno mater prvič kap, je napravila Ida svojo oporoko. Usmrtiti se je nameravala torej že takrat.

* Visoka starost. V vasi Rodoč pri Mostarju je umrla te dni vdova Angja Smoljan v starosti 106 let. Starka je bila do konca svojega življenja docela zdrava.

Telefonska in brzojavna poročila.

Gorica 30. januarja. Staničevi nasprotniki so kupili nad 20 slovenskih glasov. Za štiri italijanske so ponujali 200 kron. Ti so res glasovali za Coroninija. Razburjenost zatagadelj povsod velika. Kraški Staničevi volilci so vložili opopran protest. Protiklerikalno gibanje se je vsled duhovniškega terorizma povečalo. (To brzojavko objavljamo, ker nam je došla iz docela zanesljive strani.

Dunaj 30. januarja. „Wiener Zeitung“ prijavlja ukaz ministrskega predsednika Körberja na politična oblastva, v katerem se naroča, da morajo oblastva ustreči vsakemu zahtevanju, katerega iz zakonitih ali iz javnih ozirov ni odvrniti, ne glede na na postranske pomisleke. Zahteva se hitra rešitev vseh agend, vestno izvrševanje službe in prijazno občevanje s prebivalstvom. Uradništvo mora skrbeti za potrebe ljudstva, in če treba se samo prijeti inicijative. Biti mora v kontaktu s prebivalstvom. Ukaz zahteva popolnoma nepristransko upravo in prepoveduje strogo, da bi se uradniki pri izvrševanju svojih dolžnosti dali voditi po svojem političnem mišljenju. Zunaj službe zahteva ukaz, da naj uradniki taktčno postopajo.

Dunaj 30. januarja. Cesar je vsprejel včeraj domobranskega ministra Welsersheimba, danes ministrskega predsednika Körberja v posebnih avdijencah.

Dunaj 30. januarja. Dvorni svetnik dr. Friderik Stadler je imenovan

sekcijskim šefom v naučnem ministristvu.

Dunaj 30. januarja. Nemški nacionalci so na neobvezno obljubo ministrskega predsednika, da skliče državni zbor v drugi polovici meseca februarja, preklicali svoj prvotni sklep, da se spravnih konferenc ne udeležijo, dokler se ne snide državni zbor, ter sklenili, udeležiti se spravnih konferenc.

Praga 30. januarja. Konservativni veleposestniki imajo danes posvetovanje, na katerem določijo svoje zastopnike pri spravnih konferencah.

Berolin 30. januarja. Transvaalski poslanik dr. Leyds je prišel v Berlin, da pregovori vlado, da bi opustila svojo neutralnost glede južnoafriške vojne. Njegova prizadevanja niso imela uspeha.

London 30. januarja. Prestolni ogovor, s katerim se otvori parlament, bo izrekel obžalovanje nad neuspehi vojne in nad angleškimi izgubami, pohvalil armado in naznanil novih izdatkov za mornarico in za armado. Vodja liberalne stranke Fitzmauritz bo v poslanski zbornici pri adresni debati predlagal, naj se vladi radi nerazsodnosti in kratkovidnosti vsega njenega postopanja od leta 1895. izreče nezakupnica in graja. Temu predlogu se bo priznala prioriteta.

London 30. januarja. Iz Kimberleya se poroča, da Buri to mesto od sobote sem neprestano bombardirajo.

London 30. januarja. Vse časopise priznava sedaj, da je angleška armada pri Ladysmithu čakala strašno katastrofo. „Times“ pravi, da se je pripraviti na dogodbo, kakršne ne pozna angleška zgodovina, in kateri je podobna samo kapitulacija Yorktowna l. 1781, vsled katere je Angleška priznala neodvisnost sedanjih Združenih držav.

London 30. januarja. Nekateri listi poročajo, da je general White storil obupni poskus, prebiti se iz Ladysmitha do Bullerja in se z njim združiti.

London 30. januarja. Vojno ministristvo razglašja, da bo bilo doslej v Južni Afriki, izvzemši bitko na Spionskopu, 2436 mož ubitih, 4811 ranjenih in 2303 ujetih. Mej temi je bilo častnikov: 124 ubitih, 355 ranjenih in 109 ujetih.

Izjava.*)

Ker si „Slovenec“ pod egido Kalan-Štetetova še vedno ne da miru z menoj in mojo zadevo, izjavljam na tem mestu, da smatram vsak odgovor na njegovo „zvočenje po toči“ povsem nepotrebnim in naravnost poniževalnim.

Bil sem namreč v soboto dopoldne z gospodom poročnikom Alfonzom Svetkom v uredništvu „Slovenca“, sem tam zahteval od gosp. A. Kalana, da naj tisti dan popravi, kar je prejšnji večer napačno — vedoma ali nevedoma — poročal in mu, ako bi se mogoče nadalje brez potrebe zanimal za celo zadevo, postavil na dispozicijo vse potrebne informacije.

Gosp. A. Kalan se je takoj uklonil in dal besedo, — na katero sem jaz računal, — da prinese v soboto primeren popravek in bo s tem stvar opravljena. Ob 3 1/4. uri popoldne pa sem prejel od njega pismo, kjer je svojo obljubo preklical in svojo besedo snedel, naj si bode iz tega ali onega vzroka. Včeraj pa se je v kompaniji s svojim „poročevalcem“ spravil — Bog ve iz kakega namena — z vso svojo katoliško neusmiljenostjo na-me.

Samo ob sebi je umevno, da se s takim urednikom, kateremu se resnica v dotični stvari prinese na krožniku, ki pa ne glede na to prinaša vse mogoča in nemogoča zavijanja v svojem listu, pač nihče ne bode nadalje „suval in ruval“, zlasti če nima posebnih talentov, — kakor na primer jaz po Vaši sodbi. Pravijo namreč, gosp. A. Kalan, vi rudeče obrobjeni kavalir in najnovejši „burš“ slovenski, da človek, ako se hoče z Vami spuščati v kak dvoboj, — če tudi samo s peresi, in se pri tem noče blamirati, potrebuje v to prav posebnih talentov.

V Ljubljani, dne 30. januarja 1900.

Konrad Vodušek.

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Darila.

Uredništvu našega lista so poslali:
Za družbo sv. Cirila in Metoda: Gosp. Al.
Žebre, sodni pristav Radovljici 16 K, uspeh li-
citacije nenadno najdenega klobuka. Živeli pošil-
jatelj in licitantje!

Za Prešernov spomenik: Gg. Prešernovi
čestilci na III. Kadišnikovem večeru „pri belem
volku“ v Ljubljani 20 K pod geslom: „Mokro-
cvetiče rožice poezije“. — Živeli rodoljubni daro-
valci! Naj bi jih prav pogosto posnemali v veseli
družbi zbrani rodoljubi po vsej Sloveniji, kajti iz
malega raste veliko!

Condurango Malaga vino.

(Želodec krepčujoče vino.)

Sunja, 23. septembra 1898.

Blag. gos. M. Leustek, lekarnar v Ljubljani.

Rad priznam, da je Vaše Condurango
Malaga vino pristno. Deluje posebno dobro
pri želodčni boli, krepi telo, lajša in vzbuja slast
do jedi.

(9-5) Dr. J. Folnegovič, obč. zdravnik.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 27. januarja: Ana Kukovičič, usmi-
ljenka, 27 let, Radeckega cesta št. 11, jetika. —
Karolina Bizjak, železniškega sprevodnika žena,
22 let, Cesta na južno železnico št. 26, jetika. —
Marija Mencin, uradnega sluga žena, 54 let, Lev-
stikove ulice št. 15, jetika.

Dne 28. januarja: Ema Berger, majorjeva
žena, 53 let, Šubičeve ulice št. 3, rak.

V deželni bolnici:

Dne 24. januarja: Marija Šuštar, kajzar,
60 let, ostarelost.

Dne 26. januarja: Matevž Koželj, mizar,
30 let, jetika. — Franca Primožič, dninarica, 29
let, jetika.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m. Srednji zračni tlak 736,0 mm.

Januar	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempe- ratura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
29.	9. zvečer	715,0	0,0	sl. jug	sneg	29,8 mm
30.	7. zjutraj	717,4	0,7	sl. jvzhod	oblačno	
"	2. popol.	719,0	2,2	sl. jug	oblačno	

Srednja včerašnja temperatura 0,1°, nor-
male: -1,9°.

Dunajska borza

dne 30. januarja 1900.

Skupni državni dolg v notah	99 K 40 h
Skupni državni dolg v srebru	99 " 20 "
Avstrijska zlata rentna	98 " 90 "
Avstrijska krona rentna 4%	98 " 65 "
Ogrska zlata rentna 4%	98 " 80 "
Ogrska krona rentna 4%	94 " 75 "
Avstro-ogrsko bančne delnice	131 " 50 "
Kreditne delnice	234 " 25 "
London vista	242 " 15 "
Nemški drž. bankovci za 100 mark	115 " 10 "
20 mark	23 " 62 "
20 frankov	19 " 21 "
Italijanski bankovci	89 " 75 "
C. kr. cekini	11 " 39 "

Trgovski pomočnik

dobro izurjen v trgovini z železnino, ste-
klenino in jedilnim blagom, sprejme se takoj
v službo. (222-2)

A. Casagrande v Ajdovščini.

Lepo in ceno

stanovanje

obstoječe iz 3 sob s pritliklinami se odda
tako ali februarja meseca.

Poizve se več pri upravnistvu „Slov.
Naroda“. (199-3)

Cas. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1899. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. **Proga čez Trbiž**. Ob 12. uri 5 m. po aoci osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Ausse, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. zjutraj osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, čez Amstetten na Dunaj. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih v Linc. — Ob 11. uri 50 m. dopolne osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoludne osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregec, Curih, Genevo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzenj, Marijine vare, Heb, Franzove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — **Proga v Novo mesto in v Kočevje**. Osobni vlaki: Ob 6. uri 54 m. zjutraj, ob 1 uri 5 m. popoludne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — **Priloh iz Ljubljane** juž. kol. **Proga iz Trbiža**. Ob 5. uri 46 m. zjutraj osobni vlak z Dunaja via Amstetten, Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejovic, Solnograda, Linca, Steyra, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. — Ob 11. uri 17 m. dopoludne osobni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejovic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregeca, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Linca, St. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoludne osobni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfesta Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osobni vlak z Dunaja, Solnograda, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih iz Linca. — **Proga iz Novega mesta in Kočevja**. Osobni vlaki: Ob 8. uri in 21 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoludne in ob 8. uri 48 m. zvečer. — **Odhod iz Ljubljane** drž. kol. v **Kamnik**. Ob 7. uri 23 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoludne, ob 6. uri 50 m. zvečer. — **Priloh iz Ljubljane** drž. kol. v **Kamnika**. Ob 6. uri 55 m. zjutraj, ob 11. uri 8 m. dopoludne, ob 6. uri 10 m. zvečer. (4)

VABILO

k

plesni veselici

katera bo

dne 1. svečana 1900
na Martinovi cesti št. 35.

Začetek ob 7. uri zvečer. Vstopnina prosta.

K obilni udeležbi vabi (232)

Franz Poljšak
gostilničar.

Stranka brez otrok išče

lepo stanovanje

z 2 ali 3 sobami blizu južne železnice za
majski termin. — Ponudbe pod R. L. spre-
jema upravnistvo „Slov. Naroda“. (220-2)

V neki tukajšnji pisarni sprejme se takoj

upokojen uradnik

z lepo pisavo.

Lastnoročno pisane ponudbe pod „upo-
kojen uradnik“ pošljejo naj se upravnistvu
„Slov. Naroda“. (223-2)

Društvo zdravnikov na Kranjskem

razpisuje za tekoče leto

razdelitev iz dr. Löschner-Maderjeve ustanove

do katere imajo pravico vdove in sirote
zdravnikov, kateri so bili do smrti člani
društva.

Prošnje vložiti je najkasneje do dne
10. februarja t. l. na društveni odbor.

V Ljubljani, 30. januarja 1900.

Dr. E. Šlajmer

načelnik.

(230)

Za mnogobrojna naročila

izvožno, vležano in granatno

pivo

češke delniške pivovarne v Budjericah

v sodih in steklenicah po konkurenčnih cenah
se priporoča

Anton Ditrich, Ljubljana

Marije Terezije cesta št. 2.

Češka delniška pivovarna v Budjericah je
dobila na strokovni izlozbi v Stuttgartu l. 1897
jedino „prvo častno nagrado“ izrecno „za
izvrstno pivo“. (2261-18)

Za mesec maj se odda

stanovanje

Pred škofijo št. 16, III. nadstr.

Poizve se v hiši ondi.

(229-2)

Kdor ima ali bode imel pri
podiranju svoje hiše

(233)

staro opeko oddati

naj se oglasi pod šte. 72 poste
restante Zalog pod Ljubljano.

J.T. Crnković

Novalja (Dalmacija)

proizvajalec in izvoznik vina in ovčjega sira

posesnik in trgovec

se priporoča za naročila svojega

naravnega vina

na debelo direktno iz Dalmacije

kakor tudi

na drobno v Bohoričevi ulici šte. 5
v Ljubljani

po cenah, ki vzdržijo vsako konkurenco.

Nadalje si usoja naznanjati slav. občinstvu,
priporočajoč se za najmnogobrojnejši obisk, da se
bode

v gostilni „pri raku“

Krakovski nasip št. 4

točilo istega vino po 24, 28, 32 in 34 kraje.
liter od 1. februarja naprej.

Kar se tiče naročil na debelo, sme
vsakdo, ki naroči več kot 10 sodov, zahtevati
spričevalo kemične analize kmetijskega društva
v Ljubljani brezplačno, od 5 do 10 sodov pa za
polovico stroškov.

S spoštovanjem

J. T. Crnković

Dalmatinec.

(231-1)

Damam

katere uvažujejo čisto, nežno polt, se prav
posebno priporoča

lekarnarja Piccoli-ja

Glycerin-Creme.

1 flacon 30 kr. (2322-5)

Vnanja naročila proti povzetju.

Natečaj.

Služba distriktnega zdravnika

za tukajšnje sanitetno okrožje, katero obstoji iz pol. občin trga Mozirje z okolico, Rečica
in Kokarje, je z letno plačo (900 gld.) 1800 kron s 1. marcem 1900 oddati.

Prošniki imajo dokazati, da so diplomirani doktorji vsega zdravilstva s prakso,
da so rimsko-katoliške vere ter zmožni slovenskega in nemškega jezika in pripravljeni
imeti lastno hišno lekarno.

Dotične prošnje so nam do 15. februarja 1900 doposlati.

Odpoved šest tednov.

Sanitetni distriktni odbor Mozirje

dne 19. januarja 1900.

(187-3)

Načelnik.

Advokat dr. M. Hudnik

naznanja s tem, da je premestil svojo pisarno iz Gospod-
skih ulic

(205-3)

na Kongresni trg št. 14

v Souvanovo hišo, tik nunske cerkve.

Leđú

se odda več sto vagonov iz
ledovih bajerjev pivovarne v
Mengišu.

Povpraša naj se v zalogi mengiškega piva v Ljub-
ljani, Metelkove ulice št. 7.

(234-1)